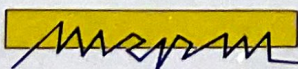

PER VINA
ESCOLA PÚBLICA
I MENORQVINA

XII ESCOLA PER A ENSENYANTS - 1989
DEL 23 D'AGOST A L'1 DE SETEMBRE
- ES MERCADAL

XII ESCOLA PER A ENSENYANTS / Estiu 1989
del 23 d'agost a l'1 de setembre / Es Mercadal

ORGANITZA: MOVIMENT DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA DE MENORCA

PATROCINEN:

MINISTERI D'EDUCACIÓ I CIÈNCIA

CONSELL INSULAR DE MENORCA

CENTRE DE PROFESSORS DE MENORCA

**CONSELLERIA DE CULTURA,
EDUCACIÓ I ESPORTS DEL GOVERN BALEAR**

INFORMACIÓ GENERAL

HORARI

Dies 23, 24 i 25 d'agost

Només es farà el curset de Psicomotricitat vivenciada

—De 9 a 14 hores.

—Local d'es Camp de Futbol d'es Mercadal.

Dies 28, 29, 30, 31 i 1

MATÍ

I HORA
9,30 a 11 h.

II HORA
11,30 a 13 h.

CAPVESPRES

III HORA
15,30 a 17 h.

IV HORA
17,30 a 19 h.

Local: Col·legi Públic Mare de Déu del Toro d'es Mercadal.

SERVEIS

Guarderia per a al.lots de cursetistes a partir de sis mesos.

El preu serà de 300 ptes. diàries.

MATRÍCULA

Per a matricular-se és necessari:

- Omplir la fitxa d'inscripció (contraportada).
- Fer l'ingrés de la quota a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'estalvis. Llibreta del Moviment de Renovació Pedagògica de Menorca nº 2944-92, oficina Es Mercadal-0264.
- Enviar la fitxa d'inscripció i el justificant d'ingrés de la quota a la Secretaria de l'Escola per a Ensenyants: Carrer de Sant Pere d'Alcàntara, 26 baixos de Ciutadella.

QUOTA

La quota per matrícula és de 2.000.- Ptes. Els afiliats no han de pagar la quota perquè es fa càrrec el Moviment, però s'ha d'omplir la fitxa d'inscripció i enviar-la a la Secretaria de l'Escola per a Ensenyants.

TERMINI

El termini d'inscripció serà fins al dia 10 d'agost. Si algun curs s'ha de tancar per excés de matrícula tindran preferència els primers matriculats.

PRESENTACIÓ

"Per una escola pública i menorquina" un lema genèric perquè són molts els aspectes a aprofundir per a l'escola que volem.

Enguany hem dedicat l'espai de la segona hora a debatre temes que avui són fonamentals. Es tracta d'una reflexió per avaluar les passes fetes, els compromisos actuals i les perspectives que es plantegen.

L'actual Projecte de Reforma és un dels eixos a debatre: veure'n la necessitat, els avantatges, els inconvenients... sempre tenint en compte la nostra realitat socio-cultural, darrerament tan sotmoguda, i amb el desig de provocar un canvi en el qual la nostra cultura i la nostra llengua sigui una implantació efectiva amb convenciment.

MATÍ

I HORA	II HORA (CONFERÈNCIES-DEBATS)
I—A Expressió Plàstica al Parvulari, Cicle Inicial i Cicle Mitjà Fina Rifà	II—A ESCOLA PÚBLICA: a) Projecte Educatiu b) Autonomia i gestió c) Escola i societat d) Serveis de suport i formació del professorat Apartats a i b - Serafín Antúnez Apartat c - Octavi Fullat Apartat d - Pilar Benejam
I—B Ensenyament de la llengua escrita i les lletres de colors Josep M ^a Cormand	
I—C Psicomotricitat al Parvulari i Cicle Inicial Encarna Sugranyes	II—B CURRÍCULUM: a) Bases teòriques del disseny curricular b) Nivell de concreció c) Centre escolar i Currículum: Adaptacions Curriculars d) Mestre i Currículum: actitud, formació, manera de fer... Agustí Coromines e) Conclusions: divendres Assemblea MRPM. Conclusions II Congrés
I—D Jocs d'Expressió Oral i Escrita Montserrat Vilà	
I—E Musicoteràpia Melissa Mercadal	
I—F Filosofia de l'Educació Octavi Fullat	
I—G Dinàmica de grups dins les aules d'Educació d'Adults Ramon Flecha	
I—H El món de les finances Pilar Benejam	
I—I Introducció a l'Antropologia Jaume Mascaró	
I—J El retroprojector a l'ensenyança Pere Ferrer	

GENERAL

CAPVESPRE

III HORA	IV HORA
III—A Foniatria 1r. nivell Montserrat Martorell	IV—A Foniatria 2n. nivell Montserrat Martorell
III—B Música a l'escola. Cicle Mitjà M. Dolors Bonal	IV—B Audicions M. Dolors Bonal
III—C	IV—C Taller de Ràdio Pere Ferrer
III—D La Música al Parvulari i Cicle Inicial Glòria Sampere	IV—D Jocs, jocs dansats i danses Angels Vidal
III—E Didàctica de la puntuació Glòria Sanz	IV—E L'habilitat d'escriure Daniel Cassany
III—F Salut mental i escola Miguel Lázaro	IV—F L'educació per al consum racional OMICS de Maó i Ciutadella
III—G Experiència de programació de Ciències Socials al Cicle Mitjà Equip de Socials de Ciutadella	IV—G Els escacs a l'escola Enric Oliver
III—H Seminari sobre Educació Ambiental Guillem Orfila	IV—H Jocs d'expressió corporal Smile Alibau
III—I	IV—I Els nous currículums de Ciències

MATÍ

PROGRAMES DELS CURSETS

PRIMERA HORA

I-A EXPRESSIÓ PLÀSTICA AL PARVULARI, CICLE INICIAL I CICLE MITJÀ

- 1.— Punts per a una programació.
- 2.— Elements expressius:
  - Línia, color, volum.
  - El dibuix d'observació memorístic i narratiu (còmic).
- 3.— Comunicació visual:
  - Treball de sensibilització.
  - Observació de l'entorn i aprenentatge per a una lectura artística de la imatge: llibres il·lustrats, cartells, aproximació a l'obra d'art.

Fina Rifà

I-B ENSENYAMENT DE LA LLENGUA ESCRITA I LES LLETRES DE COLORS

- Ensenyament entès com un conjunt d'elements que han de posar al fillet en situació d'aprendre a descobrir les perspectives comunicatives que ofereix la llengua escrita i a adquirir uns recursos i unes habilitats que li permetin fer una lectura comprensiva.
- Situar-se davant les dificultats de la llengua escrita fent servir les lletres de colors.

Els elements: conversa, textos significatius, lectura comprensiva, fetes d'observació, estudi de la llengua, mitjans i motivació per a la llengua escrita seran la base del treball d'aquest curset.

Josep M. Cormand

I-C PSICOMOTRICITAT AL PARVULARI I CICLE INICIAL

A— Justificació teòrica

- Importància de l'educació psicomotriu en els primers anys d'escola:
- La interacció organisme-ambient com a factor dinàmic del desenvolupament personal.
  - El moviment i les sensacions en la base de la relació, la cognició i els aprenentatges.

B— Treball pràctic

- Objectes.
- Postura, desplaçaments i relaxació.
- De la vivència a l'estructuració de l'espai.
- Jocs de simetria i lateralitat.
- Jocs i entreteniments gràfics.
- Breu posada en comú.

Convé que el grup sigui de 25 a 30 persones. Es formarà el grup segons l'ordre de pre-inscripció.

Encarna Sugranyes

I-D JOCS D'EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA

- 1.— El joc com a eina d'expressió i de comunicació.
- 2.— Jocs orientats a desenvolupar sistemàticament els aspectes que componen la llengua: fonologia/ortografia; lèxic/llenguatge; morfologia i sintaxi.
Jocs orientats a desenvolupar globalment la llengua: jocs de simulació, jocs de rols... etc.
- 3.— Anàlisi de la dinàmica de la classe tenint en compte la tècnica didàctica i les interaccions que s'estableixen entre els alumnes.
- 4.— Bibliografia.

Montserrat Vilà

I-E MUSICOTERÀPIA

Es tractaran els següents punts:

- 1.— Introducció a la musicoteràpia (definició, amb qui i on treballen els musicoterapeutes, per què música com a teràpia, com s'empra la música dins l'entorn terapèutic, educació dels musicoterapeutes, procediment terapèutic, musicoteràpia a les escoles).
- 2.— Musicoteràpia en el tractament dels diferents problemes/diagnosi.
Cada diagnosi serà analitzada de la següent manera:
Musicoteràpia: objectius i tractament.
  - a) Música com estructura per a la rehabilitació/reeducació de problemes cognitius, socials/emocionals i perceptuals/motrius.
  - b) Música com estímul auditiu per a la rehabilitació/reeducació de problemes cognitius, socials/emocionals i perceptual/motrius.Musicoteràpia i els resultats de les investigacions clíniques.
Diagnosi a desenvolupar:
—Retard mental i problemes de desenvolupament.

- Problemes emocionals. Problemes de llenguatge. Autisme.
- Problemes sensorials: sordesa, ceguesa. Problemes d'aprenentatge.

3.— La Musicoteràpia com a teràpia preventiva, d'intervenció primerenca i com a facilitadora de la Integració.

Melissa Mercadal

I-F FILOSOFIA DE L'EDUCACIÓ

El programa a desenvolupar en aquest curs set serà el següent:

- L'Educació i els sabers sobre l'educació.
- Direccions de la raó educativa.
- Processos maduratius —Naturalesa— i processos educadors —Cultura—.
- Educació: cervell i societat.
- Educació, moral i política.

Octavi Fullat

I-G DINÀMICA DE GRUPS DINS LES AULES D'EDUCACIÓ D'ADULTS

- 1.— Anàlisi grupal de casos.
- 2.— Phillips 66.
- 3.— Brainstorming.
- 4.— Framing groul.
- 5.— Psicodrama.
- 6.— Role Playing.
- 7.— Microensenyança.

Ramon Flecha

I-H EL MÓN DE LES FINANCES

- 1.— La banca.
- 2.— El mercat de valors.
- 3.— El gran capital i les multinacionals.

- 4.— L'endeutament dels països pobres.
- 5.— La situació d'Espanya dins la CEE.

Pilar Benejam

I-I INTRODUCCIÓ A L'ANTROPOLOGIA

Es tractaran els següents punts:

- Estructures econòmiques.
- Estructures familiars.
- Estructures socials i polítiques.
- Elements ideològics (mite - màgia - religió).
- Cultura material.

Jaume Mascaró

I-J EL RETROPROJECTOR A L'ENSENYAMENT

- 1.— La retroprojectió: tecnologia i maneig de l'equip.
  - 1.1. Retroprojector: funcionament, ajustament i enfocament.
  - 1.2. Emplaçament a l'aula.
  - 1.3. Materials emprats per a la confecció de tansparències.
- 2.— Processos per a la confecció de tansparències.
  - 2.1. Tècniques manuals.
  - 2.2. Processos per a l'obtenció de tansparències per còpia.
  - 2.3. Retolació.
  - 2.4. Variacions en la tansparència.
- 3.— Llenguatge expressiu de la presentació.
  - 3.1. Camp gràfic.
  - 3.2. Sensacions espaials.
  - 3.3. Relacions espacials: imatge/text.
  - 3.4. Tractament de la informació.
- 4.— Procés de disseny de les tansparències.
  - 4.1. Elecció del tema.
  - 4.2. Estadet.
  - 4.3. Confecció de la tansparència.

Pere Ferrer

CAPVESPRE

PROGRAMES DELS CURSETS

TERCERA HORA

III-A FONIATRIA 1r. NIVELL

- 1.— Tècniques de fonació necessàries i preventives per al mestre.
- 2.— Relaxació.
- 3.— Respiració.
- 4.— Ressonàncies.
- 5.— Fonació.
- 6.— Articulació.

Montserrat Martorell

III-B MÚSICA A L'ESCOLA, CICLE MITJÀ

Es treballarà motricitat, ritme, formes a l'espai, jocs de moviment. També la pulsació, "ecos", poliritmia, cànons rítmics amb paraules i ritme, jocs parlats.

—Educació de l'oïda: aprenentatge, memorització rítmica i melòdica, reconeixement de timbres, manipulació dels instruments de percussió.

—Notació rítmica i melòdica. El llenguatge musical escrit: dictats, intervals, fononímia, solfeig.

—La cançó: repertori per a cada etapa. Tradicionals, cànons. Cançons amb acompanyament. Nocions de direcció. Exercicis pràctics.

—Audició: introducció als instruments. Qualitats del so. Famílies dels instruments. Petites formes i estils.

M. Dolors Bonal

III-C i IV-C TALLER DE RÀDIO

Contingut del taller:

- 1.— La tecnologia del mitjà sonor:
  - Les fonts sonores: giradiscs, platines, micròfons, taula de mescles, etc...
  - Connexió dels aparells.

- 2.— El llenguatge del so:
—Perspectiva i plans sonors:
—Els elements del llenguatge:
- La veu.
  - la música.
  - El soroll (efectes).
  - El silenci.

Formes de transició sonora.

3.— El guió radiofònic.

4.— Tipus de programes i l'experiència docent de la ràdio escolar.

Pere Ferrer

III-D LA MÚSICA AL PARVULARI I CICLE INICIAL

L'objectiu general d'aquest curset seria la formació musical del fillet d'aquesta edat, desvetllar i desenvolupar la sensibilitat musical mitjançant:

1) L'educació de l'oïda que inclou descobriment i coneixement del so i les seves possibilitats partint de l'entorn, del cos, de la veu, els objectes i els instruments.

2) La cançó: com a eix globalitzador de l'aprenentatge musical (es treballen les cançons populars catalanes adequades a l'edat del nen tant pel que fa al text com a la música).

- 3) El ritme:
- Ritme motriu.
  - Ritme musical: — La pulsació.
— Les figures musicals.

(Iniciació a la lectura i escriptura rítmica).

4) La dansa.

5) L'audició.

6) Creació i improvisació.

Glòria Sampere

III-E DIDÀCTICA DE LA PUNTUACIÓ

1.— Els signes de puntuació, elements de cohesió textual.

2.— Valor semàntic i sintàctic dels diferents signes de puntuació.

- 3.— Problemes més freqüents dels nostres alumnes quan a l'ús dels signes de puntuació.
- 4.— Tipologia d'activitats: expressió oral i expressió escrita.
- 5.— Taller d'elaboració d'activitats.

Glòria Sanz

III-F SALUT MENTAL I ESCOLA

Es tractaran aquests aspectes:

- Trastorns psicològics en el fillet en edat escolar i adolescència.
- L'aula com a model de grup (representació i exercicis pràctics).
- Models d'interrelació (pares, mestres, professionals de l'educació i la salut).
- Consideracions generals sobre l'escola vista pel fillet, pares i personal no docent.
- Salut mental del mestre.

Miguel Lázaro

III-G EXPERIÈNCIA DE PROGRAMACIÓ DE CIÈNCIES SOCIALS AL CICLE MITJÀ

Presentació de l'experiència: Seminari de Ciències Socials que ha treballat a 3r. d'EGB "La ciutat".

Es tracta d'una programació elaborada pel C.P. Torrepetxina per a l'estudi de l'Illa, l'arxipièlag i Espanya.

Equip de Socials de Ciutadella

III-H SEMINARI SOBRE EDUCACIÓ AMBIENTAL

Pretenem trobar-nos les persones que actuem en la línia del que anomenem Educació Ambiental en els diferents nivells, educatius, bàsicament en l'àrea de Ciències Socials i Naturals.

Els objectius són:

- 1.— Definir els objectius bàsics i la metodologia de l'EA.
- 2.— Intercanviar experiències sobre el tema.
- 3.— Establir la necessària coordinació professional i tractar de definir una estratègia pedagògica en funció de les necessitats derivades dels conflictes ambientals de l'illa.

Es prega als assistents aportar tota aquella informació que pugui ser útil pel desenvolupament de la trobada (experiències, material, documentació, bibliografia, etc).

Guillem Orfila

III-I i IV-I ELS NOUS CURRÍCULUMS DE CIÈNCIES

Canvis en els continguts, canvis en la metodologia, canvis en les finalitats... canviaran realment les nostres classes?

- Per què uns nous currículums: anàlisi dels punts de partida.
- Un nou marc curricular: característiques principals.
- Teories d'aprenentatge i les seves influències en els currículums.
- Diferents enfocaments a l'hora de seleccionar els continguts del currículum.
- Anàlisi d'alguns exemples de crèdits.

Neus Sanmartí

PROGRAMES DELS CURSETS QUARTA HORA

IV-A FONIATRIA 2N. NIVELL

Curset adreçat a persones que ja hagin fet, almanco, dos cursos de Foniatria.

Es treballarà a nivell individual.

Montserrat Martorell

IV-B AUDICIONS

- L'hàbit d'escoltar.
- Buscar els repertoris.
- La millor manera de transmetre...
- La freqüència.

- La verificació per part del mestre del grau d'assimilació d'una audició.
- Propostes de jocs i fitxes pel treball de les audicions: possibles repertoris, exemples, comentaris

M. Dolors Bonal

IV-D JOCS, JOCS DANSATS I DANSES

El "fet de ballar" engloba la descoberta, l'expressió, el joc, la cançó, la creació...; i treballa diferents dimensions del camp de la música, del de les arts plàstiques, del joc dramàtic...

Ens mostraran diferents processos d'aprenentatge, amb propostes de treball, abans, entre i després de cada procés.

NOTA: Cal portar roba i calçat adequat.

Àngels Vidal

IV-E L'HABILITAT D'ESCRIURE

- 1.—Maneres de fer un dictat.
- 2.— Avaluació.
- 3.— Tècniques creatives.
- 4.— Programació llarga.
- 5.— Programació curta.

Aquest curset seguirà la línia del que es va realitzar el passat mes de febrer a Ciutadella.

Daniel Cassany

IV-G ELS ESCACS A L'ESCOLA

- 1.— Temes bàsics a tractar en un curs d'introducció.
- 2.— Metodologia a seguir en el tractament de cada tema.
- 3.— Programació de cursos d'acord amb els nivells.
- 4.— Idees entorn a la possibilitat de realitzar activitats complementàries relacionades amb els escacs.
- 5.— Els escacs de competició.

Enric Oliver

IV-F L'EDUCACIÓ PER AL CONSUM RACIONAL

- 1.— Introducció.
  - Drets dels consumidors: el dret a l'educació.
  - Plantejament d'una educació per al consum: objectius generals i específics.
- 2.— Metodologia: objectius i tècniques: estudis comparatius, producció, tallers, pràctiques laboratori, itineraris, etc.
- 3.— Suposts pràctics:
  - de caràcter general.
  - de caràcter específic.
- 4.— Sortida: realització d'un estudi pràctic.
- 5.— Societat de consum: anàlisi i conclusions d'una realitat.

**OMICS de Maó i Ciutadella
Oficina Municipal
d'Informació als Consumidors**

IV-H JOCS D'EXPRESSIÓ CORPORAL

- 1.— Exercicis d'educació de les capacitats d'imaginació i representació mental.
- 2.— Exercicis de psicomotricitat.
- 3.— Exercicis d'expressió corporal.
- 4.— Grafomotricitat.
- 5.— Jocs d'ombres, guinyol, entaular, diàlegs.
- 6.— Relaxació.

Smile Alibau

PROGRAMA DE PSICOMOTRICITAT

DIES 23, 24 i 25

PSICOMOTRICITAT VIVENCIADA

En aquest curs treballarem a dos nivells:

a) La descoberta i aprofundiment de l'expressivitat psicomotriu com a espai educatiu:

- El cos no és només un espai anatòmic destinat a ser manipulat amb agilitat.
- El cos no és només el centre i origen de les nocions d'espai.
- El cos és, sobretot a les primeres edats, un espai en què es viu, és un espai emocional.

Només podem rallar de desenvolupament cognitiu, de pensament o operatiu, d'abstracció... només podem rallar d'intercanvi en la comunicació quan l'infant ha assolit la capacitat de descentrament, quan ha viscut sense angoixes en el seu cos amb plenitud emocional. I és l'adult qui ho fa o no possible.

b) L'elaboració de projectes de treball psicomotriu com a eina educativa:

Veurem com incorporar l'educació vivenciada, la pedagogia del desig... per obrir l'infant a la comunicació i al desenvolupament cognitiu.

Vicenç Arnaiz

XII ESCOLA PER A ENSENYANTS / Estiu 1989

del 23 d'agost a l'1 de setembre / Es Mercadal

LLINATGES _____ NOM _____

DOMICILI _____ POBLACIÓ _____ TELF. _____

CENTRE DE TREBALL _____ POBLACIÓ _____

TIPUS DE CENTRE: PÚBLIC PRIVAT

FEINA QUE HI FAS _____ NIVELL _____

ATURAT

_____ ES MATRICULA A _____

OPCIÓ A
(poseu nombre clau)

1a. sessió		2a. sessió		3a. sessió		4a. sessió	

OPCIÓ B
(per si està complet
o es suspèn l'anterior)

1a. sessió		2a. sessió		3a. sessió		4a. sessió	

Psicomotricitat Vivenciada (23, 24 i 25 d'agost) SI NO

DEMANA GUARDERIA PER A _____ INFANTS

TOTS ELS DIES _____

ALGUNS DIES _____

ETS AFILIAT AL MOVIMENT DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA? SÍ NO

ESTUDIS REALITZATS

☐ MAGISTERI	☐ BATXILLERAT	☐ PUERICULTURA
☐ MESTRE DE CATALÀ	☐ LLICENCIAT	☐ ALTRES ESTUDIS

QUANTS D'ANYS FA QUE PARTICIPES A L'ESCOLA D'ESTIU? _____